

Budapesti Corvinus Egyetem
Szociológia és Kommunikációtudomány
Doktori Iskola

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2022. január 28-i ülésén hozott
2022/1/VIII/2. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. A monitoreljárás feltételei	5
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	6
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	6
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	7
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés	9
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	9
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	11
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	12
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	14
ESG 1.5 Oktatók	16
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	17
ESG 1.7 Információkezelés.....	19
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	21
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	22
III. Látogató Bizottság.....	22
IV. Mellékletek	23
IV.1. Feladatmeghatározás	23
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	23

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola (D128) által készített önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamatainak többségére kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai változó gyakoriságúak. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje megfelelő, iránya illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra jó háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján a Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.

A monitoreljáráás feltételei: a doktori iskola e határozathozatal napjától számított két éven belül benyújtja a MAB-nak írásos beszámolóját, melyben részletesen ismerteti az ebben a jelentésben felsorolt hiányosságok pótlására tett intézkedéseket. A MAB a beszámoló beérkezését követő 30 munkanapon belül jelzi a doktori iskolának, ha helyszíni látogatást is szükségesnek tart. A meglévő hiányosságok felsorolása az I.2. fejezetben található; amennyiben ezek pótlása nem történik meg az előírt határidőre, a MAB megvonja az akkreditációt a doktori iskolától.

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízva a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

I.1. Főbb erősségek

A MAB egyik fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- Jó gyakorlatnak tekinthető a hallgatói előrehaladás sokoldalú követése: a hallgatói beszámolók, a kutatószeminárium és a Kutatási Fórum jól kiegészítik egymást.
- A DI-t Külső Tanácsadó Testület segíti. A DI Működési Szabályzata értelmében: *„A testület tagjai nem állhatnak munkavégzésre irányuló jogviszonyban az Egyetemmel. A tanácsadó testület nemzetközi mércéket alkalmazva legalább két évente értékeli a DI képzési programját, a doktori témák és disszertációk színvonalát, a DI oktatóinak és hallgatóinak publikációs teljesítményét, valamint véleményt nyilvánít a DI stratégiai fejlesztési feladatairól”.*
- Amennyiben a rendszer feláll, és lesznek tapasztalatok a működésről, akkor az ún. Elvárás-egyeztető kérdőív és a Témavezetők hallgatói véleményezése jó gyakorlatként is funkcionálhat.
- A doktori tanulmányokhoz kedvező anyagi háttérrel biztosító Corvinus Doktori Ösztöndíj, amire az akadémiai életpályát választó állami ösztöndíjas hallgatók pályázhatnak. A sikeresen pályázó hallgatókat tanulmányai megkezdésekor egy új lappal is segítik. Az interjúk alapján részben ennek hatására nőtt a DI-be jelentkezők száma.
- A PhD-hallgatókat a DI oktatói bevonják az egyetem releváns kutatócsoportjainak munkájába. A szociológia program korábban – a hallgatók bevonásával – együttműködött az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont RECENS Lendület kutatócsoportjával is.
- A disszertáció tervezetét egy Értekezés Tervezet Értékelő Bizottság (a továbbiakban: ÉTÉB) értékeli. Az ÉTÉB titkára, aki nem rendelkezik szavazati joggal, a doktori képzésben abszolutóriumot szerzett doktorandusz is lehet.
- A doktori kurzusok is beleszámítanak az oktatói óraterhelésbe, az egyetemi foglalkoztatási követelményrendszer egy friss módosítása pedig azt is lehetővé teszi, hogy a doktori témavezetés is elszámolható legyen.
- A bírálati folyamat során mind a doktori értekezés-tervezet, mind a végső dolgozat átesik plágiumvizsgálaton.
- Témavezetőkkel szemben támasztott követelmények közül kiemelendő, hogy az előző öt év publikációs tevékenységének meg kell haladnia a fokozatszerzés követelményeit.

I.2. A monitoreljárás feltételei

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- A BCE Doktori Szabályzatának 6. § (2) bekezdése alapján a DIT feladata a DI Működési Szabályzatának kidolgozása mellett a DI Minőségbiztosítási Szabályzatának kidolgozása is. A doktori iskolának tehát ki kell dolgoznia saját minőségbiztosítási szabályzatát.
- Szükséges továbbá az A Budapesti Corvinus Egyetem doktori képzéseinek minőségbiztosítási szabályzatában meghatározott feladatok adaptálása, az új minőségbiztosítási rendszer bevezetése, annak megismertetése az érintettekkel.
- A DI megfogalmazta céljait, illetve ehhez rendelt néhány mutatószámot. Azonban kérdéses, hogy a mutatószámok mennyiben alkalmasak a célérés mérésére. Szükséges tehát az IFT releváns részeinek DI-re történő lebontása, a célokhoz igazadó mutatószámok és célértékek meghatározása.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése területén:

- Rögzíteni szükséges a disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírásokat.
- Egyetemi szinten megoldandó feladat: a komplex vizsga ismételhetőségének szabályozását – a Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően – módosítani szükséges a 2016–2020 közötti doktori évfolyamokra érvényes egyetemi Doktori (PhD) Szabályzatban (EDSZ).
- A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tantárgyakat, témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzíti.
- A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 13. § (3) bekezdése értelmében a DI szabályzatában rögzíteni kell a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelvet.
- A felvételt követően esetlegesen előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusok esetében a DI rögzítse a feltételeket (például: az előírható maximum terhelést, a teljesítés határidejét, a kurzusok elszámolásának módját [ezek jellemzően a kreditre alapozott kurzusok, a 240 teljesítendő krediten felül]).

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- A média- és kommunikációs tudományok tudományágat képviselő törzstagok tudományos tevékenységének erősítése szükséges: a nemzetközi, Scopus által indexált, illetve azon belül a magasabb negyedekbe (Q1–Q2) sorolható publikációk száma alacsony, és ezek közül is kevés tartozik a média- és kommunikációs tudományok területéhez.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DI a honlapon elérhető felvételi felhívásban is nyújtson tájékoztatás a minimálisan elérendő pontszámról.
- A DI a honlapján nyújtson tájékoztatás a végzettjei elhelyezkedéséről.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A DI jelenlegi formájában 2020 óta működik, az a Szociológia és a Társadalmi Kommunikáció DI-k összeolvadásából jött létre. A Szociológia Doktori Program és korábban a Szociológia Doktori Iskola az ország egyik nagy hagyományú és elismert műhelye, amit még 1993-ban az ELTE-vel együttműködésben hoztak létre, a társadalmi kommunikáció képzés jóval rövidebb múltra tekint vissza, az 2012 óta működik. Hasonló szociológia doktori program működik angol és magyar nyelven az ELTE-n a Szociológia Doktori Iskola keretében, a kommunikációtudomány program az ország egyetlen média- és kommunikációs tudományok tudományágban működő doktori programja.

A szervezeti keret az elmúlt időszakban átalakult: az intézményi modellváltást és fenntartóváltás követően a doktori iskolák is újjáalakultak, illetve fuzionáltak. Jelenleg négy doktori iskola működik az Egyetemen. A doktori iskolák felügyeletét a kutatási rektorhelyettes látja el, operatív működésük támogatására pedig létrejött a Corvinus Doktori Iskolák (CDI) nevű ernyőszervezet. Emellett működik a Doktori Kabinet, amely a DI-vezetők és programigazgatók egyeztető fóruma, és aktívan segítette az akkreditációs folyamatra való felkészülést.

Az interjúk alapján mind a DI, mind a szociológia és a kommunikációtudományi program akadémiai kérdésekben független, az Egyetem erős nemzetközi szintű teljesítményt vár el, de nem korlátozza a kutatási tevékenységek tartalmát. Az interjúk szerint a doktori programok vezetőinek a gazdasági döntések feletti autonómiája korábban szélesebb volt, 2018 előtt a pénzek elosztása az egyes doktori iskolákhoz, programokhoz és azok vezetőihez volt rendelve.

A DI-t jelenleg 13 törzstag alkotja, közülük hét fő a média-és kommunikációs tudományok, hat fő pedig a szociológiai tudományok tudományágat képviseli.

A DI szervezett nemzetközi kapcsolatai az Erasmus programhoz kötődnek, ezenkívül személyes kutatói kapcsolatok vannak. A DI-nek jelenleg 19 külföldi hallgatója van (ebből 18 Stipendium Hungaricum ösztöndíjas) nagy részük a szociológia program hallgatója.

A MAB legutóbbi értékelése alapján a Szociológia Doktori Iskolát 2019. december 31-ig (határozatszám: 2016/6/XI/30/2), a Társadalmi Kommunikáció Doktori Iskolát 2021. december 31-ig (határozatszám: 2017/6/IX/29/2) akkreditálta.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) és c) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatszáz (a továbbiakban: Adatszáz) alapján vizsgálendő; c) művészeti alkotásra épülő habilitáció esetén alkotásai országosan és nemzetközileg ismertek és elismertek, továbbá ezt mértékadó, nemzetközi művészeti fórumok pozitív visszhangja igazolja”*.

Egyértelműen megállapítható, hogy a Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola törzstagjai:

Aczél Petra Katalin egyetemi tanár,

Bartus Tamás egyetemi tanár,

Benczes Réka Ágnes egyetemi tanár,

Böröcz József főállású kutatóprofesszor,

Elekes Zsuzsanna egyetemi tanár,

Horváth Dóra egyetemi docens,

Kárpáti Andrea Katalin egyetemi tanár,

Melegh Attila egyetemi docens,

Moksony Ferenc egyetemi tanár,

Nagy Beáta egyetemi tanár,

Sass Judit Gabriella egyetemi docens,

Szántó Zoltán Oszkár egyetemi tanár,

Vicsék Lilla Mária egyetemi docens,

a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) és c) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

A CDI Doktori Szabályzata a következő törzstaggi kritériumokat írja elő: *„A doktori iskola tudományágában és/vagy kutatási területén releváns tudományos fokozattal, valamint rangos hazai és nemzetközi folyóiratokban megjelent, a kutatási eredményeit igazoló, publikációkkal rendelkezzen.”* A törzstagok tudományos teljesítményét az önértékelés szerint rendszeresen ellenőrzik az ellenőrzés fő szempontja a következő: *„az utóbbi öt évben született publikációk száma, és ezek között a nemzetközi publikációk szerint száma, különös tekintettel a rangos folyóiratcikkekre és/vagy monográfiákra, könyvfejezetekre”.*

A Bizottság fel kívánja hívni a figyelmet, hogy a média-és kommunikációs tudományok tudományágot képviselő törzstagok nemzetközi publikációs tevékenységét és azok szakterületi relevanciáját erősíteni kellene. Az MTMT-adatbázisban elérhető publikációk áttekintése alapján egyfelől az állapítható meg, hogy a hét törzstagból

- három tartozik vagy tevékenykedik és publikál a média- és kommunikációs tudományok valamely szűkebb értelemben vett al-, illetve társterületén (retorika, vizuális kommunikáció, marketing),
- négy tag távolabbi társszociplinákban kutat (szociológia, szervezet- és munkapszichológia, nyelvészet).
- Az MTMT besorolásával szemben a DI önértékelése, valamint ODT-profilja a média- és kommunikációs tudományokhoz sorolja a törzstagokat.

Másfelől, az Egyetem és a DI nemzetközi terjeszkedési és láthatósági stratégiájának fényében megjegyezhető, hogy a média-és kommunikációs tudományok tudományágot képviselő törzstagok nemzetközi, Scopus által indexált, illetve azon belül a magasabb negyedekbe (Q₁-Q₂) sorolható publikációinak száma meglehetősen alacsony, és azok közül is kevés tartozik a média- és kommunikációs tudományok területéhez.

Össességében tehát a rangos tudományos publikációk száma alacsonynak ítéhető: két törzstagnak nincs nemzetközi peer reviewed, indexelt folyóirat közleménye az elmúlt öt évben, és egy törzstagnak van potenciálisan predatory journalban megjelent cikke. Kiemelendő kivételként egy törzstag publikációs tevékenysége, aki egyfelől számos Q₁-es, másfelől egyértelműen a média- és kommunikációs tudományok területéhez sorolható nemzetközi cikket publikált az elmúlt öt évben.

A DI vezetője Elekes Zsuzsanna a hazai deviancia kutatások méltán elismert szakértője, számos hazai és nemzetközi kutatásban vett részt, régóta tanít a BCE-n és annak jogelőd intézményeiben. A DI vezetéséhez megfelelő oktatásszervezési és szervezési tapasztalattal rendelkezik, korábban az Egyetemen más vezető pozíciókban is dolgozott.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

ESG 1.1 Minősegbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minősegbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósíták meg; megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

A jogelőd doktori iskolák legutóbbi akkreditációi óta az intézményben a modellváltás mellett sor került több doktori iskola fúziójára és a minősegbiztosítási rendszer átdolgozására is. A fúziót követően a DI 2020. június 1-én kezdte meg működését. Az első hónapokban még a jogelőd doktori iskolákra is érvényes minősegbiztosítási rendszer működött.

Az Egyetemi Szenátus 2018 végén fogadta el a korábban hatályos Minősegbiztosítási Kézikönyvet, aminek fókuszában a képzési programok, az emberi erőforrások, az irányításra vonatkozó szabályzatok, valamint az infrastruktúra és a hallgatói szolgáltatások minősegbiztosítása állt. A minősegbiztosításhoz kapcsolódó adatgyűjtési tevékenységet a Stratégiai és Minősegbiztosítási Igazgatóság koordinálta. A doktori képzésekre azonban nem terjedt ki a kézikönyv hatálya: a képzések a doktori iskolák felügyelete alatt működtek és önálló, a Minősegbiztosítási Kézikönyvtől eltérő minősegbiztosítási rendszert alkalmaztak. A DI-k minősegbiztosítási rendszerének kereteit a korábbi, 2016-ban elfogadott Doktori Szabályzat 39. és 40. §-a tartalmazta.

A minősegbiztosítási rendszer működtetése során az alábbi – megszokott – elveket nevesítette a DI: szakmai kontroll elve, a tudományetikai követelmények figyelembevételének elve, a benchmarking elve, a nyilvánosság elve, a visszacsatolás elve, a minősegbiztosítás elve, a szellemi tulajdon védelmének elve, az egyéni felelősség érvényesítésének elve, a folyamatok dokumentálásának elve, a hatékonyság elve, a gyakorlati alkalmazhatóság elve.

A folyamatorientált minősegbiztosítási rendszer főbb elemei az alábbiak voltak: a képzés meghirdetése; a témavezetők és az oktatók kiválasztása; a felvételi vizsga előkészítése, lebonyolítása, egyéni felkészüléssel fokozatszerzésre jelentkezők elbírálása; a képzési struktúra kialakítása; a tantárgyi tematikák és a számonkérés rendjének kidolgozása; a doktoranduszok tantárgyválasztásának irányítása; a doktoranduszok tanulmányi előmenetelének figyelemmel kísérése, nyilvántartási rendszer kialakítása és működtetése; az oktatás hallgatói értékelése, a doktorandusz és a témavezető kapcsolata; a doktorandusz és a fogadó tanszék (kutatóhely) kapcsolata; a külföldi tanulmányút; a doktoranduszok rendszeres beszámoltatása; a témavezető beszámoltatása; a komplex vizsga előkészítése és lebonyolítása; az értekezéstervezet benyújtása és védelme; az értekezés benyújtása és védelme; a doktoranduszok publikációs tevékenységének értékelése; a doktori fokozat odaítélése; az

infrastrukturális feltételek megteremtése; a fokozatot szerzettek véleményének felmérése; a fokozatot szerzettek nyilvántartása és végzés utáni kapcsolattartás.

A fenti elemek követése – ha eltérő súllyal és mértékben, de – beazonosítható volt. A felvételihez, a komplex vizsgálóhoz, az értekezéstervezet és a végleges értekezés védéséhez kapcsolódó jegyzőkönyvek rendelkezésre állnak. A publikációs tevékenység és az előrehaladás követése rendszeresen megtörtént, azok eredményeiről az érintettek visszacsatolást kaptak. A képzésfejlesztés, az oktatói – hallgatói – tanszéki kapcsolatok megismerése során az informális megoldások domináltak. Ezek az informális megoldások azonban az interjúk során tapasztalt problémákat csak részben voltak képesek feltárni. Formális megoldásokat a fokozatot szerzettek esetében is csak ritkán alkalmazott a DI.

A hatályos Intézményfejlesztési Tervet (IFT) az intézmény Szenátusa 2020. november 3-án fogadta el, amelynek 5.3. része a doktori képzésre vonatkozó stratégiát tartalmazza. Ez alapján, intézményi szinten stratégiai cél a regionálisan vonzó, a hosszú távú tudományos kiválóságot megalapozó doktori programok működtetése. Két nevesített cselekvés az akadémiai, illetve a szakértői fókuszú pálya kialakítása, ezekhez az IFT egy-egy indikátort társít. Az év utolsó hónapjaiban került elfogadásra a megújult Doktori (PhD) Szabályzat (EDSZ), illetve a valamennyi doktori iskolára egyaránt érvényes A Budapesti Corvinus Egyetem doktori képzéseinek minőségbiztosítási szabályzata.

Az ESG- és folyamat alapú Minőségbiztosítási Szabályzat többszöri egyeztetést követően került elfogadásra. Az új rendszer megtartotta a korábbi alapelveket, és többségében megmaradtak a már említett rendszer elemek. A régi szisztémához képest háttérbe szorult a végzettek bevonása, nyomon követése. A környezeti változásokra reagálásként – összhangban az IFT-vel – új elemként jelenik meg a képzés melletti munkavégzés. Hangsúlyos szerepet kap az új szabályzatban a tudatos kompetenciafejlesztés és a beszámolás, visszacsatolás (ez utóbbit a szabályzat hét melléklete részletezi). Amennyiben a rendszer feláll, és lesznek tapasztalatok a működésről, akkor az ún. Elvárás-egyeztető kérdőív és a Témavezetők hallgatói véleményezése jó gyakorlatként is funkcionálhat.

A DI az önértékelésben megfogalmazta céljait, miszerint *„célunk az innovatív tudományos vagy gyakorlati eredményekkel kecsegtető témakiírások és doktori kutatások ösztönzése, a kutatási minőség és transzparencia növelése, és a minőségi tudományos disszemináció támogatása”*. Az Egyetem stratégiai céljaival összhangban a DI célja, hogy belépjen a doktori képzés globalizált piacára és piacvezetőként részt vegyen a közép-európai régió illetve a „harmadik világ” tudományos utánpótlásának kinevelésében. A célok méréséhez rendelt indikátorok – szintén az önértékelés alapján – a következők: a Scimago listán szereplő és a hazai A kategóriás publikációk száma, a Scimago Q1-Q2 publikációk száma, a Summa cum laude védések aránya, a kutatói-oktatói munkakörökben elhelyezkedettek aránya.

A DI rendelkezik saját Működési Szabályzattal, de nincs saját minőségbiztosítási szabályzata. A DI Működési Szabályzata alapján a DI vezetője mellett a programigazgatók is közreműködnek a doktori iskola minőségbiztosítási feladataiban. Egyetemi szinten a CDI főigazgatója felel a minőségbiztosítási feladatok ellátásáért. A DI a minőségirányítási alapelveit az önértékelésben fogalmazta meg, melyek azonosak az egyetemi szintű szabályzatban foglaltakkal (partnerközpontúság, támogató vezetés, folyamat- és rendszerszemlélet, tényeken alapuló döntéshozatal, folyamatos fejlesztés).

Az IFT fő irányai ismertek a DI vezetése előtt. A DI céljai illeszkednek az egyetemi célokhoz. A Minőségbiztosítási Szabályzatban szereplő feladatok megvalósítása egyelőre várat magára: az új minőségbiztosítási rendszer a DI-ben a bevezetés korai fázisában van. Egyelőre még a főbb rendszerelemek (és alapelvek ismerete) sem volt beazonosítható a DI vezetőségével, oktatóival folytatott interjúk alapján. A rendszer bevezetését nehezítik továbbá az egyetemi minőségbiztosításért felelős szervezeti egység személyi kérdései.

Ajánlások

A DI-ben az egyes minőségbiztosítási alapelvek eltérő mértékben érvényesülnek. Javasolt az alapelvek (például a tényeken alapuló döntéshozatal, illetve a folyamatos fejlesztés) érvényesülésének erősítése.

A doktori képzés minőségfejlesztési tervezése során az ODT 2019. november 22-i ülésén elfogadott minőségcélokat és indikátorokat javasolt figyelembe venni.

Fontos lenne törekedni arra, hogy a DI más külföldi hallgatók számára is vonzóvá tegye a képzéseket (ne csak a Stipendium Hungaricum ösztöndíjasoknak).

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képésítés legyen világosan meghatározott és közölt, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DI Képzési Terve két program mintatantervében a kötelező és választható tantárgyak aránya rögzítve van. A tanácsadó testület nemzetközi mércéket alkalmazva legalább két évente értékeli a DI képzési programját ezen túl nincs más információ arról, hogy, milyen fórumokon kerül sor ezek felülvizsgálatára, módosítására, jóváhagyására. Arról nincs információ, hogy a képzési terv kialakításába, felülvizsgálatába bevonnak-e hallgatókat.

Az interjúalanyok kiemelték a piacképes tudás fontosságát, ugyanakkor kevés információ áll rendelkezésre a végzetek elhelyezkedéséről, egyfelől azért, mert az utánkövetés nem teljeskörű, másfelől azért, mert az új, összevont DI még nagyon fiatal.

A DI-n belül két program működik: a szociológia és a kommunikációtudomány, melyek között az oktatók és a törzstagok tevékenységi területei, illetve a mintatanterv alapján van átjárás és kapcsolódási pont, melyek átláthatóak.

A hallgatói terhelés kreditekben egyértelműen meghatározott. A tudományágakat figyelembe véve a tanulmányi, oktatási, kutatási és disszertáció írásért járó kreditek aránya megfelelően szabályozott, a hallgatók visszajelzései alapján a kurzusválaszték lehetne szélesebb.

Mindkét programon alacsony a tanulmányi kreditek száma, mellyel a hallgatók saját kutatásának előrehaladást kívánja a DI segíteni. A kötelező oktatási tevékenység esetében is ügyelnek arra, hogy a hallgatók óraterhelése ne haladja meg tanévenként a négy órát.

További jó gyakorlat, hogy a – DI önértékelése szerint – *„A Kommunikációtudomány program legújabb (2020. óta érvényes) tantervében négy olyan tárgy van, amely azt a célt szolgálja, hogy az intézeti oktatók a legfrissebb kutatási trendekkel (és saját kutatásaikkal) ismertessék meg a hallgatókat. Ezeknek a kurzusoknak a tartalma az oktatói érdeklődés, illetve a hallgatói preferenciák alapján kerül kialakításra”*. A szociológia program nagy hangsúlyt fektet a kurzuskínálat során diákok módszertani képzésére.

Ajánlások

A DI Működési Szabályzata és Képzési Terve közötti tartalmi átfedést javasolt megszüntetni.

A DI honlapján elérhető Képzési Terv dokumentum mindösszesen egy mintatanterv táblázatot takar, ezt ki lehetne cserélni az ODT-profilon elérhető sokkal részletesebb Képzési Terv dokumentumra. Fontos, hogy az érdekelt feleknek egyféle, egységes tájékoztatást nyújtson a DI.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.*

A Bizottság kérdőíves hallgatói felmérése és az interjúk tapasztalatai alapján elmondható, hogy a hallgatók megfelelő és aktív kapcsolatot tartanak a témavezetőikkel és oktatóikkal.

Az Egyetemi Doktori Szabályzat 20. §-a szerint a doktorandusz panasszal élhet a doktori iskola vezetője és a Doktorandusz Önkormányzat képviselője felé, amennyiben a tőle elvárt feladatok és kötelezettségek a doktori képzésben való előrehaladást veszélyeztetik. Az interjúk alapján a doktoranduszok mind a fellebbezési-, mind a panaszkezelési lehetőségekkel tisztában vannak.

Az Egyetemi Doktori Szabályzat 9. §-a alapján a doktoranduszoknak alapos indok esetén a képzés során bármikor lehetőségük van témavezető váltásra. Az interjúk során kapott válaszok alapján az objektív és szubjektív okok miatti témavezető-váltás ritkán fordul elő, a legtöbb esetben erre a kutatási téma megváltozása miatt kerül sor. A témavezető felmentési kérelméről a DI vezetőjének véleményét is figyelembe véve a DIT dönt. Az EDSZ szabályozza a témavezető doktorandusz arányt is. Egy oktató egyidejűleg legfeljebb hat doktorandusz témavezetését vállalhatja el, egy doktorandusznak egyidejűleg legfeljebb két témavezetője lehet. Az interjúk alapján a DI nagy figyelmet fordít a témavezetők és doktoranduszok megfelelő arányára.

A kötelező oktatási/oktatásszervezési tevékenység (programonként eltérő terheléssel és kreditértékben) részletesen szabályozva van a DI Működési Szabályzatában, illetve a Képzési Tervben. Az interjúk alapján a DI félévente Excel táblázatban értesíti a hallgatókat, hogy milyen alap- és mesterszakos tárgyak (első sorban alapozó tárgyak) vezetésére keresnek doktoranduszt. A DI az oktatási tevékenységhez támogató, felkészítő tréningprogramot biztosít, azonban az interjúk alapján a doktoranduszok nem tudnak ilyen lehetőségről. A doktoranduszok az oktatási tevékenységről formálisan és informálisan is kapnak visszajelzést a hallgatóktól és a tárgyfelelősöktől.

A DI külföldi hallgatói számára is biztosítja az oktatási lehetőséget, angol nyelven, elsősorban BA-s és MA-s szemináriumokat, workshopokat tartanak, illetve a témavezetők segítségével szakdolgozati témavezetésbe is bevonják őket. Az oktatási lehetőségekről való információ nem jut el minden külföldi hallgatóhoz, egy átfogó angol nyelvű tájékoztató ebben a témában segítséget jelentene a külföldi doktoranduszok számára.

Az interjúk alapján a COVID miatti digitális átállás az oktatásban zökkenőmentes zajlott, a MS Teams és a Moodle platform használata lehetővé tette az oktatók és hallgatók közötti kapcsolattartást és az egyéni konzultációkat is, a hallgatók elégedettek az online oktatás színvonalával. A doktoranduszok által kitöltött kérdőív alapján örülnének, ha a kutatási tervükhöz igazodva több szabadon választható kurzus is meg lenne hirdetve a képzés során.

Ajánlások

A külföldi doktoranduszok a kitöltött kérdőívekben és az interjúk során is jelezték, hogy nem kapnak megfelelő tájékoztatást a számukra biztosított oktatási lehetőségekről. Az interjúk alapján javasolt egy átfogó angol nyelvű tájékoztató az aktuális oktatási lehetőségekről, mely segítséget jelentene a külföldi doktoranduszoknak tanulmányaik során.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

A CDI honlapján az új doktori képzési rendre kétféle EDSZ érhető el:

1. *A Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata 2016. szeptember 1. után indult képzés esetén* (fejlécében 2020. január 1. szerepel, 70 oldalas),
2. *Egyetemi Doktori Szabályzat 2020* (fejlécében 2020. október 15. szerepel, 39 oldalas).

Az 1. dokumentum címét, valamint hatályát pontosítani szükséges, hogy egyértelmű legyen, mely doktori évfolyamokra vonatkozik (az interjúk alapján a 2016–2019 közötti évfolyamokra). A 2. szabályzatból pedig hiányoznak a disszertáció és téziszfüzet terjedelmére, példányszámára vonatkozó előírások és formai követelmények.

Az EDSZ egyértelműen rögzíti a felvételi kereteket mind a szervezett doktori képzésre, mind az egyéni felkészülőkre vonatkozóan (pl. minimum kritériumok, benyújtandó dokumentumok, értékelési skála és elérendő minimum pontszám [100/67 pont]). A szabályzat emellett rögzíti, hogy a DI-specifikus követelményeket a DI Működési Szabályzatában szükséges lefektetni, aminek a DI eleget tesz (pl. a kutatási terv formai követelményei, a szóbeli nyelve angol stb.). A pontozási szabályokat a DI Működési Szabályzatának 1. melléklete rögzíti. Az önértékelés, valamint a szabályzatok alapján a külföldi felvételizőknek (többségük Stipendium Hungaricum ösztöndíjas) ugyanazon feltételeknek kell megfelelniük a felvételi során.

Az EDSZ értelmében a CDI a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban, valamint a DI honlapján teszi közzé a felvételi felhívást. A DI honlapján ez elérhető, a megszerezhető pontok és az értékelés leírása is. Emellett a CDI honlapján elérhető egy alapos és informatív felvételi tájékoztató füzet (CDI Tanulmányi Tájékoztató 2021/2022) is az érdeklődők számára. Ugyanakkor az egyéni felkészülők felvételi kritériumairól a honlap nem nyújt tájékoztatást.

Az EDSZ alapján *„Az illetékes DI vezetője a programigazgatóval és/vagy a specializációvezetővel konzultálva – a felvételi vizsgán elért eredmény alapján – előírhatja szintre hozó (konverziós vagy felfrissítő) kurzusok teljesítését is felvett doktorandusz*

számára”. A DI többi szabályozó dokumentum nem tér ki az említett kurzusok teljesítési feltételeire. Az interjú elhangzottak alapján ritkán él vele a DI: jellemzően mesterszakos tárgyakat; SH-s hallgatóknak nyelvi képzést; ha esetleg több hallgatót is érintett az előírás, módszertani doktori kurzust hirdetett a DI részükre.

A doktori képzés tanulmányi követelményeinek keretét az EDSZ tartalmazza, ezen felül a DI Működési Szabályzatában meghatározhatja és meg is határozza a minimálisan előírt publikációs krediteken felüli követelményeket. A publikációs követelmények adottak és egyértelműek a DI-ben, ez meg van határozva az EDSZ-ben illetve a DI Működési Szabályzatában. A hallgatóknak publikációs kreditet referált folyóiratokból, illetve más tudományos közleményekből kell összegyűjteniük. A szociológia programban további publikációs elvárás minimum egy elsőszerzős cikk megjelentetése egy legalább Q3-as besorolású Scimago folyóiratban.

Az EDSZ részletesen definiálja a tudományos publikációként elfogadható írások körét, és bemutatja az abszolutórium megszerzésének, valamint a fokozatszerzéshez szükséges követelményeket.

A nyelvi követelményeket az egyetemi Doktori (Phd) Szabályzat rögzíti, azonban a második nyelvként elfogadható nyelvek köre nem teljesen tisztázott. A kötelező angol mellett *„a másik idegen nyelv vonatkozásában elvárás, hogy azon a doktorandusz által művelt tudományágban biztosított legyen a kutatási eredmények rendszeres és magas szintű publikálási lehetősége (ennek tényét a doktori fokozatszerzésre jelentkező hallgatónak kell igazolnia és a Doktori Iskola Tanácsának jóváhagynia).”*

A disszertáció és téziszfüzet terjedelmére, példányszámára vonatkozó előírásokat és formai követelményeket egyedül a 2016–2019 közötti évfolyamokra érvényes EDSZ rögzít. Formai követelményekről szóló tájékoztatás ugyanakkor elérhető a CDI honlapján a Dokumentumok/űrlapok menüpont alatt.

A kötelező értekezéstervezet-vita (műhelyvita) eljárásrendjét a DI Működési Szabályzata, a nyilvános vita feltételrendszerét, szabályait és forgatókönyvét pedig az EDSZ tartalmazza.

Az értekezés minősítéséről az EDSZ (28. §) megfelelő részletességgel rendelkezik.

A komplex vizsga követelményeit és eljárásrendjét – az EDSZ értelmében – a DI Működési Szabályzatában kell rögzíteni, ami ugyanakkor hiányos. Az Nftv. 72. § (5) bekezdése az ODT hatáskörébe utalja a komplex vizsga szervezési elveinek meghatározását, ami alapján a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tárgyak, témakörök listáját a Képzési Tervben fel kell sorolni. A DI Működési Szabályzata ugyanakkor mindkét program esetében alapos részletességgel mutatja be a komplex vizsga feltételrendszerét (pl. áttekintő tanulmány és kutatási terv kritériumai) és menetét.

A tantárgyi tematikák egyetemi szintű űrlap formájában, a BCE honlapján érhető el (Képzés/Tantárgyak menüpont) jelszóval védett felületen. Az interjúkon elhangzottak alapján az Egyetemi Doktori Iroda (EDI) tervezi a tematikák Neptunban történő elérésének biztosítását is.

Az önértékelés, valamint az EDSZ alapján a külföldön végzett oktatási tevékenység elismertethető, mely a programigazgató hatáskörébe tartozik, a külföldön végzett kutatási kreditek elismertetési módja pedig megegyezik a hazaival.

Összességében megállapítható, hogy az EDSZ, valamint a DI dokumentumai biztosítják a képzéshez és tudományos előrehaladáshoz szükséges keretrendszert.

Ajánlások

A tárgyleírásokat a DI honlapján is érdemes lenne megjeleníteni, megkönnyítve a felvételiző és átjelentkező hallgatók tájékozódását is.

Javasolt a disszertáció nyelvről szóló tájékoztatások összehangolása, egyértelmű rögzítése. A Doktori (PhD) Szabályzat rögzíti, hogy a „*doktorandusz a disszertációt magyarul és/vagy angolul, illetve a DIT által előzetesen jóváhagyott világnyelven nyújthatja be*”, a szociológia program alhonlapján pedig az szerepel, hogy a disszertáció nyelve angol.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A törzstagokkal szemben támasztott kritériumokat a CDI Doktori Szabályzata rögzíti. A DI törzstagjai megfelelnek a jogszabályi kritériumoknak, de ahogy a II.2. fejezetben is kifejtésre került: a média-és kommunikációs tudományokat képviselő törzstagjainak nemzetközi publikációs tevékenységét erősíteni szükséges.

A DI a témavezetőkkel szemben támasztott követelmények közül kiemlíthető az a jó gyakorlat, hogy az előző öt év publikációs tevékenységének meg kell haladnia a fokozatszerzés követelményeit. Ugyanakkor az interjúkból az derült ki, hogy nem teljesen világosak a témavezetők számára a témahirdetés kritériumai.

Az önértékelés és az interjúk alapján a DI oktatói megkapják a szükséges háttértámogatást ahhoz, hogy szakmai tevékenységüket potenciálisan magas szinten folytathassák (pl. anyagi támogatás konferenciárészvételhez). Az oktatók nagy leterheltségről nem számoltak be, és hangsúlyozták, hogy sikeresen össze tudják hangolni saját kutatási tevékenységüket az oktatói munkájukkal. Azzal maguk az oktatók nincsenek teljesen tisztában, hogy ki lehet témakiíró, oktató, programvezető.

A DI vezetése számára fontos az oktatók nemzetközi tevékenységének facilitálása, láthatóságának növelése, de erre egyértelmű minőségi sztenderdek, elvárásokat nem fogalmaztak meg. Az interjúkból az derült ki, hogy nincs indikátora annak, hogyan mérik a témavezetők tevékenységét. A doktori iskola jövőbeni értékelésének a gyakorlatról a CDI Minőségbiztosítási Szabályzata 9. §-a rendelkezik, melynek alapjául a doktori iskola vezetőjének az éves beszámolója szolgál.

Az EDSZ alapján a belső témavezetőt aktív jogvisztonnyal rendelkező doktorandusza után óratartási kedvezményt kap, a témavezetőtől elvárt, hogy rendszeres és dokumentált kapcsolatot tartson a doktoranduszával. Egy témavezetőnek egyidejűleg legfeljebb hat témavezetettje lehet.

Ajánlás

Javasolt a MAB hatályon kívüli akkreditációs követelményeire történő utalások eltávolítása a szabályzó dokumentumokból (például az EDSZ-ben olvasható: *„Az egész életművét tekintve legyen legalább 10 olyan közleménye, amely a MAB törzstag akkreditációs követelményeinek megfelel, ezek közül legalább 5 az akkreditációs eljárást megelőző 5 évben jelent meg.”*).

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

Az EDI mai formájában 2018-ban jött létre. Az előzetesen kitöltött doktorandusz kérdőívekre beérkezett válaszok alapján az adminisztrációs folyamatok, különösen a papíralapú ügyintézés a hallgató elvárásokhoz képest lassúak voltak. A vírushelyzet miatt 2020 márciusa óta minden adminisztráció és ügyintézés elektronikusan zajlik. Az interjúk alapján számos, az utóbbi időben bevezetett digitalizált és online megoldás sikeresebb, mint a korábbi években volt, így a dokumentumok és a dolgozatok leadása, a felvételik, a vizsgák és a védések online térben való lebonyolítása.

Az online események megszervezése kevesebb erőforrást igényelt, ezért a későbbiekben több ilyen megoldást is szeretnének az EDI munkatársai megtartani a következő tanévekre is. A hallgatói válaszok alapján is arra lehet következtetni, hogy az elektronikus ügyintézással az adminisztrációs folyamatok gyorsabbá váltak.

Az interjúk alapján a Könyvtár jól felszerelt, az állomány alapvetően a társadalomtudományi területre fókuszál. A papíralapú állomány folyamatosan bővül, és sok online elérhető nagy adatbázisokhoz és folyóirathoz biztosítanak hozzáférést a hallgatók számára. A Könyvtár úrlapon keresztül biztosít lehetőséget egyéni igények teljesítésére. A Könyvtárnak saját

weboldala van, ahol minden újdonságot, forrást és elérhetőséget megosztanak az érintettekkel, illetve az információk bekerülnek az egyetemi hírlevélbe is. Az interjúk alapján általános probléma, hogy a megnövekedett online információáradat miatt a megosztott információkat nem minden esetben olvassák el a hallgatók. A 3/2020 (X.6) számú A Budapesti Corvinus Egyetemen folytatott tudományos publikációs tevékenység nyilvántartásáról szóló rektori rendelkezés alapján a tudományos publikációk feltöltését és nyilvántartását az MTMT adatbázisban a Könyvtár kijelölt munkatársai végzik. Az MTMT adatbázisba való adatfeltöltési igényeket és a publikációs listák ellenőrzését a könyvtár honlapján található űrlap kitöltésével és beküldésével lehet kérvényezni.

A DI plágiumellenőrzésre kétféle szoftvert (Urkund, IThenticate) is biztosít a hallgatók számára az oktatók hozzáférésén keresztül. Az interjúkban kapott visszajelzések alapján a hallgatóknak nyelvi lektorálási lehetőséget is biztosítanak. Az egyetem épületében több gépterem is hallgatók rendelkezésére áll.

A DI-ben kiemelten fontosnak tekintik az angol nyelv alkalmazását a képzés, illetve a kutatások során. Ahogy az a DI önértékelésében is előkerül, az angol nyelvi felkészítés érdekében a CDI rendszeresen hirdeti a hallgatók számára Academic Writing és kutatómódszertan tréningeket. A doktoranduszok által kitöltött kérdőív és az interjúk alapján azok, akik részt vettek ilyen tréningeken hasznosnak találták, de többen nem hallottak ezekről a lehetőségekről.

A nemzetközi kapcsolat- és támogatói rendszer a hallgatók válaszai alapján erős. A nemzetközi részképzéseken való részvételben a DI támogatja a hallgatóit, de az interjúk alapján – különösen az online oktatás ideje alatt – a hallgatók a nemzetközi konferenciákon való részvételt preferálják. A hallgatók a DI kutatási projektjeibe be tudnak kapcsolódni, a projektek költségvetéséből tudják számukra biztosítani az utazási költségek finanszírozását.

A Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatóknak az Egyetem biztosít mentorprogramot (pl. adminisztrációs segítség, mesterszakos hallgatók bevonásával), de nem ismerik a Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) által nyújtott támogatási lehetőségeket. Az interjúk alapján a doktoranduszok hasznosabbnak ítélnék a doktori szintről érkező mentorálást.

A DÖK pár éve alakult meg, biztosított számukra a költségvetési keret, külön dedikált infrastruktúrával nem rendelkeznek. Az interjúk alapján a DÖK tagjai aktívan részt vesznek a doktori iskolák bizottságainak és tanácsának a munkájában, képviselik hallgatótársaik érdekeit ezeken az alkalmakon. A DI fúziójával az egybeolvadó doktori iskolák megválasztott hallgatói megtarthatták képviselői jogukat, mindketten megválasztott hallgatói képviselők maradtak.

Ajánlás

A doktoranduszok számára biztosított angol nyelvi tréningek pozitív visszhangot kaptak a kitöltött kérdőívek és az interjúk alapján, de e lehetőség kevés doktoranduszhoz jut el. Javasolt az angol nyelvi felkészítést célzó tréningek aktívabb hirdetése a doktoranduszok számára.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI e területen is megfogalmazta céljait, illetve néhány mutatószámot. Azonban a mutatószámok csak részben alkalmasak a megfogalmazott célok elérésének mérésére. Ebből következően jelen ESG-szempontra korlátozottan érvényesül a DI-ben.

A korábban alkalmazott gyakorlat alapján a publikációs tevékenység és a hallgatói előrehaladás követése rendszeresen megtörtént, azok eredményeiről az érintettek visszacsatolást kaptak. A 2020. előtti gyakorlat alapján a hallgatók évente, szóban beszámoltak a témavezetőnek, a témavezető pedig a programigazgatónak. Az interjúk alapján megállapítható, hogy a rendszeres hallgatói beszámolók jól támogatták a fejlesztési pontok kijelölését, az építő jellegű kutatómunkát.

Egyedi, indirekt módja a hallgatói előrehaladás követésének a kutatószemináriumok kapcsán kialakult gyakorlat. A kutatószemináriumon folyamatos beszámolások, reflexiók révén kapnak visszacsatolást a hallgatók a társaiktól és a szemináriumvezetőtől.

A visszacsatolás terepe a Kutatási Fórum is. A fórumon nemcsak a hallgatók kapnak visszajelzést kutatásaikról, hanem a témavezetők is betekintést kapnak egymás munkájába. A témavezetők értékelésének egyéb formális eszközeivel a DI nem él.

A törzstagok értékelése rendszertelen. Az eseti értékelések alapján történtek vezetői beavatkozások is.

A szoros oktató-hallgató kapcsolat erős informális megoldásokat eredményezett. Ezek a megoldások (például személyes beszélgetések, kutatási tervek és védések kiértékelése) alkalmasak arra, hogy néhány fejlesztési pontot a DI vezetése beazonosíthasson. Erre jó példa a Képzési Terv folyamatos fejlesztése.

A tudatos információkezelésre tehát több példa is található a DI-ben, ám nem állítható, hogy tudatosan, rendszeresen és teljeskörűen érvényesül a tényeken alapuló döntéshozatal elve.

Az elmúlt év (2020) utolsó hónapjaiban került elfogadásra a megújult EDSZ, illetve a valamennyi doktori iskolára egyaránt érvényes Minőségbiztosítási Szabályzat. Az új rendszerben, a korábbi gyakorlathoz képest, nagyobb hangsúlyt kap a témavezető – hallgató kapcsolat formális követése. Például a már említett Elvárás-egyeztető kérdőív; fél éves

beszámoló és munkaterv doktoranduszok részére; témavezetői értékelés a doktorandusz beszámolójával, munkatervével és előrehaladásával kapcsolatban; hallgatói értékelőlap a témavezetésről, témavezetői önértékelés. A beszámolók és értékelések nevesített célja az, hogy:

- támogatást nyújtson a hallgatónak és a témavezetőnek az előrehaladás tervezésében és nyomon követésében.
- Időről-időre keretet adjon a hallgatónak és a témavezetőnek az együttműködés kereteinek, sikerességének megvitatására.
- a DI vezetése rálátást kapjon a hallgatók előrehaladására, és időben segítséget tudjon nyújtani az előrehaladást akadályozó tényezők, problémák megoldásában.

A rendszeres beszámolók mellett a tudatos adatvagyon hasznosítását erősítő lépés az, hogy a jövőben évente beszámolót kell készítenie:

- a DI vezetőjének a DIT számára. A beszámoló minimális tartalmát a Minőségbiztosítási Szabályzat rögzíti.
- a karrier-tanácsadónak és a doktoranduszi mentornak a CDI főigazgatója számára azokról a típusproblémákról, amelyekkel a tanévben találkoztak, és szükség esetén javaslatot tesznek a doktori képzés szabályainak, szolgáltatásainak módosítására. (Az egyetem doktori képzéseinek minőségbiztosítási szabályzata 30. és 32. §-ai csupán említi a mentorságot, annak tartalmának részletesebb kifejtése nélkül.)

Szintén a standard megvalósítását hivatott támogatni a jövőben a félévenként esedékes doktoranduszi véleményezés (DHaVel), az évenkénti doktoranduszi fórum működtetése, illetve a fokozatot szerzettek véleményének felmérése, és arról a legalább ötévente készítendő beszámoló. Ezek azonban egyelőre tervek, nem részei még a DI mindennapjainak. A 2020. év végén hatályba lépett Minőségbiztosítási Szabályzatban foglalt – félév horizontján értelmezhető – méréseket, felméréseket a DI a látogatás során nem tudta bemutatni.

Ajánlások

A DI oktatói képesek a vélemények megismerésére alkalmas módszerek magas szintű alkalmazására. Ez a magas szintű szakmaiság azonban nem köszön vissza az érdekhordozók igényeinek, véleményének megismerésekor. Javasolt a meglévő tudásvagyon hasznosítása, a társadalomtudományi kutatás módszereinek alkalmazása az érdekhordozók véleményének megismerése érdekében. A kis létszámú DI-ben ugyanis továbbra is a kérdőíves felmérés dominál, a válaszadási hajlandóság alacsony szintje mellett.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

A BCE főoldaláról a CDI, valamint a DI honlapja több irányból is megközelíthető (Felvételi/Doktori jelentkezés 2021 vagy Képzés/Doktori képzés vagy Az Egyetem/ Corvinus Doktori Iskolák menüpontok).

A honlap „A Doktori Iskoláról” menüpontja részletesen ismerteti az elérhetőségeket, a DI törzstagjait, programvezetőit, valamint a DIT összetételét is.

A felvételi információk elérhetőségét az 1.4-es fejezet részletezi. A költségtérítés összege mind a magyar, mind az angol honlapon fel van tüntetve, ugyanakkor a minimálisan elérendő pontszámról nem található információ a felvételi felhívásban.

Az önértékelés szerint „A szakmai profilja miatt a DI-nek nincsenek intézményesített kapcsolatai ipari partnerekkel.”, így ebben a témában nem nyújt tájékoztatást a DI honlapja. A DI törzstagjairól, témavezetőiről és a hozzájuk kapcsolódó témakiírásokról tájékoztatást nyújt, azonban az egyes programokhoz tartozó oktatókról nem.

A honlapról elérhetők a munkahelyi és nyilvános vita meghívói, a DI a végzetek elhelyezkedéséről nem nyújt tájékoztatást. A DI-ben készült disszertációk és tézisek tételesen elérhetők a védések meghívóinál, emellett elérhetők a Corvinus Egyetem Könyvtára által gondozott Corvinus Repoitóriumban is.

A BCE főoldalán a Hallgatóknak/ Doktorandusz Önkormányzat menüpont bemutatja a DÖK működését elérhetőségekkel és felsorolja azokat a testületeket, ahova delegálnak képviselőket.

A hallgatók és oktatók tájékoztatása a honlapon keresztül, körlevélben, valamint a Corvinus Hírlevélen keresztül történik.

A honlap felépítését javasolt egyszerűsíteni, illetve átgondolni/átnézni az egyes tájékoztató anyagok nyelvét. Jelenleg – feltehetően a fúzió utóhatásaként – még egymást váltják a magyar és angol nyelvű dokumentumok. Mindemellett a DI, az információk nyilvánossága tekintetében, megfelel a sztenderdnek.

Ajánlások

Javasolt a DI programjain oktató kollégákról tájékoztatást nyújtani a honlapon.

A disszertációk könnyebb kereshetősége érdekében, javasolt a Corvinus Repoitóriumba vezető link elhelyezése a honlapon.

Az eltérésekre figyelemmel, javasolt az angol és magyar honlap, valamint a két doktori programot bemutató almenük felépítésének és tartalmának egységesítése.

A kommunikációtudomány doktori program alól elérhető nemzetközi kapcsolatok almenü funkcióját javasolt átgondolni vagy tartalommal feltölteni. Jelenleg nem sorol nemzetközi kapcsolatokat.

Az önértékelésben feltüntetett, kutatócsoportokra mutató linket javasolt elhelyezni a CDI vagy a DI honlapján.

A DÖK-öt bemutató menüpontban érdemes lehet a delegáltak feltüntetése is.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI a MAB doktori iskolákra vonatkozó akkreditációs eljárásán túl, más külső minőségbiztosítási eljárást jelenleg nem alkalmaz.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki, és a következő tagokból áll:

Elnök: Majtényi Balázs egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tagok:

Tófalvy Tamás egyetemi docens, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Musinszki Zoltán egyetemi docens, Miskolci Egyetem

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Deák Dorottya doktoranda, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Online interjúk időpontja: 2021. június 21.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

A BCE rektora a MAB-ot kérte fel a Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola (D128) minőségitelesítési (akkreditációs) eljárásának lefolytatására.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG).

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint folytatja tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

Az értékelés retrospektív jellegű, az aktuális és a legutóbbi eljárás között eltelt időtartamot vizsgálja, külön figyelemmel arra, hogy az előző értékelés alapján milyen intézkedések születtek.

Az eljárás kiemelt célja továbbá a jó gyakorlatok azonosítása, valamint a doktori iskolák fejlesztéséhez történő szakértői segítségnyújtás.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

BCE - Szociológia és Kommunikációtudomány Doktori Iskola (D128)				
működő doktori iskola minőségitelesítési eljárása				
2021. június 21. hétfő				
Időpont		Panel	Beosztás	Név
9:00	9:30	Stratégiai tervezés (intézményi szintű tudományos stratégia, minőségbiztosítás)	kutatási rektorhelyettes	Vastag Gyula
			EDT elnöke	Rostoványi Zsolt
			Corvinus Doktori Iskolák (CDI) főigazgatója	Michalkó Gábor
			Kommunikáció és Szociológia Intézet vezető	Aczél Petra (törzstag)
9:30	10:00	Minőségbiztosítás	BCE minőségfejlesztési képviselője	Kováts Gergely
10:00	11:00	DI vezetése	DI-vezető, Társadalomepidemiológiai Kutatócsoport vezetője	Elekes Zsuzsanna
			fűziót megelőző DI-vezető (Szociológia)	Lengyel György
			fűziót megelőző DI-vezető (Társadalmi Kommunikáció)	<i>nyugdíjazást követően megszűnt a kapcsolata az egyetemmel</i>
			Szociológia Doktori Program igazgatója, DIT-tag	Bartus Tamás (törzstag)
			Kommunikációtudomány Doktori Program igazgatója, DIT-tag	Benczes Réka (törzstag)

<i>15 perc szünet</i>				
11:15	11:45	Doktori Iskola Tanácsa (azok a törzstagok, akik más panelben nem vettek még részt)	média-és kommunikációs tudományok	Sass Judit (törzstag)
			szociológiai tudományok	Nagy Beáta (törzstag, Gender Studies Center vezetője)
			szociológiai tudományok	Szántó Zoltán (törzstag)
11:45	12:00	Infrastruktúra	Könyvtár vezetése, képviselője - áttéve 13:15-13:30 közöttre, csatlakozási okok miatt	Nagy Zsuzsanna
12:00	13:30	<i>szünet</i>		
13:30	14:00	Tanulmányi ügyek / DI operatív működése	a DI referense	Orbánné Virágh Eszter
			Egyetemi Doktori Iroda vezetője	Horváthné Krista Zsuzsanna
			CDI koordinátor (a DI kérésére!)	Kálmán László
			tanulmányi koordinátor	Strack Szilvia
14:00	14:50	Utánpótlás	fiatal/középgenerációs témavezetők, oktatók, akik más interjún nem vesznek részt (max. 6 fő)	Lőrincz László (NetiLab vezetője)
				Vicsek Lilla
				Bokor Tamás
				Szalma Ivett
				Pásztor Adél
Veszelszki Ágnes				
<i>10 perc szünet</i>				
15:00	15:20	Hallgatói képviselet	elnökség, doktori tanács hallgatói képviselő(i)	Farkas Jácint Ketene Merve DI-képviselő
15:20	15:50	Hallgatói fórum	kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói életciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutórium előtti/utániak).	Boeskor Ákos
				Béni Alexandra
				Szczuka Borbála
				Ilyés Virág
				Paksi Veronika
				Szabó Lilla Petronella
				Wichmann Sarolta
				Anna Kostyál
Sándor Cecília				
15:50	16:20	Students' Forum	kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói életciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutórium előtti/utániak).	Sapungan Neil Cezar Labay
				Otgonbaatar Tsendemberel
				Tran Thi Thuy Hang
				Aizhamal Muratalieva
				Admilson Veloso da Silva
Aleksandra Zimanovic				
16:20	16:50	Bizottsági zárt ülés		